Provincie Noord-Brabant

Memo van de gedeputeerde

Wilma Dirken
Gedeputeerde Ruimte, Wonen, Stikstof en Veiligheid

Datum
12 oktober 2026
Documentnummer
PS: 6411501
Aan
Provinciale Staten van Noord-Brabant
Kopie aan

Bijlage(n)

Onderwerp
Toezegging oordeelsvormende bijeenkomst Omgevingsverordening Noord-Brabant, regelwijziging 3 inzake netbewust bouwen

Geachte Statenleden,

Via deze memo wil ik u graag informeren over de toezegging die tijdens de oordeelsvormende bijeenkomst van 2 oktober 2026, waarin de derde regelwijziging van de Omgevingsverordening Noord-Brabant is besproken, door mij is gedaan:

'Gedeputeerde zegt toe een overzicht te sturen waar in de Energiewet is opgeschreven dat er geen instructieregels over netbewust bouwen opgenomen kunnen worden en waarom Flevoland, Gelderland en Utrecht dit wel in hun Omgevingsverordening doen, en wat zij hierover hebben opgenomen, en dit voor de PS-vergadering van 16 oktober schriftelijk toe te sturen.'

<u>Betreffende artikelen Energiewet en Besluit bouwwerken leefomgeving</u>
Artikel 6.12 lid 1 van de Energiewet luidt als volgt:
'Provinciale Staten en de gemeenteraad zijn niet bevoegd het produceren, transporteren, opslaan of leveren van elektriciteit of gas in het belang van de energievoorziening aan regels te binden'.

Uit (algemene) jurisprudentie volgt dat van (onaanvaardbare) doorkruising sprake is, indien een lagere regeling ziet op hetzelfde 'onderwerp' als een hogere regeling. Regels hebben hetzelfde onderwerp als het 'object' én 'motief' van de regels gelijk zijn. Er is sprake van hetzelfde onderwerp, als decentrale overheden regels stellen over 'het produceren, transporteren, opslaan of leveren van elektriciteit' (object) én die regels het 'belang van de energievoorziening' raken (motief). Als aan die beide vereisten wordt voldaan (dus: object en motief), dan is de decentrale regel in strijd met artikel 6.12 lid 1 Energiewet.

Daarnaast is ook het Besluit bouwwerken leefomgeving relevant. Het Bbl stelt algemene (technische) rijksregels over (het bouwen van) bouwwerken. Het stellen van decentrale regels is niet toegestaan, tenzij het Bbl voorziet in een mogelijkheid om maatwerk te bieden. De mogelijkheid om maatwerk te bieden over deze uitputtende rijksregels is (uiterst) beperkt.

<u>Omgevingsverordeningen Gelderland, Flevoland en Utrecht</u>
Provincies Gelderland, Flevoland en Utrecht zijn voornemens om in hun Omgevingsverordening regels op te nemen over netbewust bouwen.

Gelderland:

Paragraaf 5.7.8 Netcongestie

Artikel 5.97 (oogmerk en inwerkingtreding instructieregels netcongestie en toekomstig energiesysteem)

1 Deze paragraaf is opgenomen met het oog op:
- a. het doelmatig gebruik van elektriciteit in relatie tot een evenwichtige toedeling van functies aan locaties ter vervulling van maatschappelijke behoeften;
- b. het bereiken van een energiebewuste inrichting en doelmatig gebruik van de fysieke leefomgeving;
- c. het bevorderen van een duurzame ontwikkeling van de fysieke leefomgeving in samenhang met het voorkomen en verminderen van netcongestie.

2 Deze paragraaf ziet niet op:
- a. het aan regels binden van het produceren, transporteren, opslaan of leveren van elektriciteit in het belang van de energievoorziening als bedoeld in artikel 6.12, eerste lid, van de Energiewet; en
- b. energiezuinigheid als bedoeld in de paragrafen 3.4.1 en 4.4.1 van het Besluit bouwwerken leefomgeving.

3 De artikelen 5.98 en 5.99 en de bijlage bij artikel 5.99 treden:
- a. in werking op 1 juli 2027; en
- b. niet in werking als voor of op 1 januari 2028 een wijziging van het Besluit bouwwerken leefomgeving in werking treedt, waarin regels worden gesteld omtrent netbewuste woningbouw.

4 De artikelen 5.100 en 5.101 treden in werking op het tijdstip waarop de algemene maatregel van bestuur, bedoeld in artikel 6.12, tweede lid, van de Energiewet in werking treedt.

Artikel 5.98 (oogmerk en toepassingsbereik instructieregel netbewuste woningbouw)

1 Artikel 5.99 is gesteld met het oog op:
   a. het voorkomen of beperken van vertraging in de woningbouwopgave door doelmatig en netbewust gebruik van elektriciteit tijdens piekmomenten door nieuwe woningbouw;
   b. een evenwichtige en toekomstbestendige woningvoorraad.

2 Artikel 5.99 is van toepassing op een nieuwe woningbouwactiviteit die tot belasting van de elektriciteitsinfrastructuur leidt.

Artikel 5.99 (instructieregel netbewuste woningbouw)

1 Voor zover een omgevingsplan een nieuwe woningbouwactiviteit toelaat, wordt:
   a. het netcapaciteitsplafond voor netbewuste woningbouw, bedoeld in de bijlage Netbewuste woningbouw, in acht genomen;
   b. voor die woningbouwactiviteit bepaald of een bodemenergiesysteem kan worden toegepast.

2 Bij het beoordelen of een woningbouwactiviteit aan het netcapaciteitsplafond voldoet, worden de rekenregels uit de Handreiking netbewuste woningbouw in acht genomen.

3 Het omgevingsplan kan het netcapaciteitsplafond en de rekenregels niet aanvullen of versoepelen.

Artikel 5.100 (gezamenlijk programma netbewust prioriteren)

1 Voor de gemeenten of delen daarvan die door één verdeelstation van elektriciteit worden voorzien en waarvoor netcongestie is aangekondigd, stellen de betrokken gemeentebesturen en Gedeputeerde Staten in afstemming met de netbeheerder gezamenlijk een programma op, waarin afspraken worden gemaakt over de prioritering van nieuwe projecten en andere ontwikkelingen met het oog op een duurzaam gebruik van de daarvoor benodigde en beschikbare netcapaciteit.

2 Het gezamenlijke programma netbewust prioriteren bevat in ieder geval afspraken over de prioritering van ruimtelijke ontwikkelingen, gelet op:
   a. de maatschappelijke behoefte aan de desbetreffende ruimtelijke ontwikkelingen; en
   b. de voor die ruimtelijke ontwikkelingen beschikbare en benodigde netcapaciteit, gelet op de totale elektriciteitsvraag in de regio.

3 Een gezamenlijk programma netbewust prioriteren wordt eenmaal in de vier jaar geactualiseerd en wordt voorts tussentijds geactualiseerd zodra gewijzigde omstandigheden daartoe aanleiding geven.

Artikel 5.101 (doorwerking programma netbewust prioriteren in omgevingsplan)

1 Een omgevingsplan laat een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling alleen toe als aan die ontwikkeling prioriteit is toegekend in het gezamenlijke programma netbewust prioriteren.

2 Als een nieuwe ontwikkeling niet past binnen het gezamenlijke programma netbewust prioriteren, kan een omgevingsplan vooruitlopend op de eerstvolgende actualisatie van het programma die ontwikkeling toch toelaten als:
   a. de betrokken gemeentebesturen en de netbeheerder in de gelegenheid zijn gesteld een zienswijze daarover naar voren te brengen; en
   b. Gedeputeerde Staten met deze ontwikkeling instemmen.

De regeling is door Provinciale Staten van Gelderland vastgesteld op 23 september 2026.

Flevoland:

Artikel 14.34 Instructieregel omgevingsplan: netbewuste woningbouw

1

Voor zover een omgevingsplan voorziet in een nieuwe woningbouwactiviteit, wordt

a. het ~~netbudget~~ netcapaciteitsplafond voor netbewuste woningbouw, bedoeld in Bijlage VII Netbewuste woningbouw, in acht genomen
b. voor die woningbouwactiviteit bepaald of een bodemenergiesysteem kan worden toegepast.

2

~~De motivering van een omgevingsplan bevat een beschrijving van de wijze waarop het netbudget voor netbewuste woningbouw in acht is genomen.~~ Bij het beoordelen of een woningbouwactiviteit aan het netcapaciteitsplafond voldoet, worden de rekenregels uit de Handreiking netbewuste woningbouw, bedoeld in Artikel 14.35, in acht genomen.

3

Het omgevingsplan kan het ~~netbudget~~ netcapaciteitsplafond en de rekenregels niet aanvullen of versoepelen.

Afdeling 14.4.3 Instructieregels Gedeputeerde Staten

Artikel 14.35 Instructieregel Gedeputeerde Staten: Handreiking netbewuste woningbouw

1

Gedeputeerde Staten stellen in afstemming met Gedeputeerde Staten van de provincies ~~Flevoland~~ Gelderland en Utrecht de Handreiking netbewuste woningbouw, bedoeld in Artikel 14.34, tweede lid, vast.

2

Gedeputeerde Staten actualiseren de Handreiking netbewuste woningbouw en Bijlage VII Netbewuste woningbouw in afstemming met Gedeputeerde Staten van de provincies ~~Flevoland~~ Gelderland en Utrecht wanneer de ontwikkelingen met betrekking tot netcongestie en netbewust bouwen daartoe aanleiding toe geven.

Het Statenvoorstel tot vaststelling van de wijzing van de Omgevingsverordening wordt op 21 oktober 2026 besproken.

Utrecht:

Toegevoegd:

Artikel 5.12 Instructieregel netbewuste nieuwbouw

1. Voor zover een omgevingsplan voorziet in woningbouw wordt het netbudget voor netbewuste nieuwbouw, bedoeld in Bijlage XXIII Netbewuste nieuwbouw, in acht genomen.
2. De motivering van een omgevingsplan bevat een beschrijving van de wijze waarop het netbudget voor netbewuste nieuwbouw in acht is genomen.

Datum
12 oktober 2026
Documentnummer
PS: 6411501

Het Statenvoorstel tot vaststelling van de wijziging van de Omgevingsverordening wordt op 18 november 2026 besproken.
Deze drie provincies zijn (dus) van mening dat zij met hun regelingen de Energiewet en het Besluit bouwwerken leefomgeving niet doorkruisen.

Met vriendelijke groet,

Wilma Dirken